

РЕШЕНИЕ

№ 1530

гр. София, 26.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 145 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: НОРА ВЛ. МАРИНОВА

при участието на секретаря В.

като разгледа докладваното от НОРА ВЛ. МАРИНОВА Гражданско дело № 20221110163646 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на част II, дял I, чл. 124 и сл. ГПК.

Предявен е от ищеца Д. П. Д. срещу ответника С. отрицателен установителен иск с правно основание чл. 124, ал. 1 ГПК вр. чл. 439 ГПК.

Ищецът твърди, че срещу него е издаден от С. Акт за установяване на задължение № . от 19.09.2017г., влязъл в сила на 30.10.2017г., въз основа на който е образувано изп.д. № . по описа на ЧСИ С., с рег. № . на КЧСИ. Твърди, че с покана за доброволно изпълнение с изх. № 29412 от 28.07.2022г. е уведомен за образуване на изпълнителното производство, по което не били предприети никакви действия, прекъсващи давността, поради което вземанията, предмет на Акта за установяване на задължение то 19.09.2017г. в размер на 482,38 лв. – неплатени данъци били погасени по давност. С оглед изложеното ищецът моли да се признае за установено спрямо ответника недължимостта на сумата по издадения акт за установяване на задължение № . от 19.09.2017г.

Ответникът е подал отговор на исковата молба в срока по чл. 131, ал. 1 ГПК, с който прави възражение за недопустимост на предявения иск, евентуално за неговата неоснователност. Счита, че е налице административно производство по отписване на погасени по давност публични вземания, каквото е процесното, от служител на общинската администрация, определен със заповед от кмета на общината да изпълнява функциите на публичен изпълнител, чието произнасяне подлежи на обжалване пред административен съд. Евентуално оспорва иска с твърдения, че по изпълнителното дело са извършвани изпълнителни действия (запор на банкови сметки на длъжника), които са довели до последващо прекъсване на давността.

В тежест на ответника по предявения иск е да докаже извършването на действия, които са довели до прекъсване или спиране на давността за процесните вземания.

С доклада по делото за безспорни и неподлежащи на доказване са отделени обстоятелствата, че ответникът С. е издал Акт за установяване на задължение № . от 19.09.2017г., с който е установено задължение на ищеца Д. П. Д. към ответника за сумата от 482,38 лв. – данъци, както и че въз основа на посочения акт е образувано изп.д. № . по описа на ЧСИ С., с рег. № . на КЧСИ.

Предмет на иска по чл. 439 ГПК не е съществуването или несъществуването на вземането, а съществуването или несъществуването на правото на принудително изпълнение въпреки евентуалните прекъсвания или спирания на давността (Решение № 257 от 30.04.2020 г. на ВКС по гр. д. № 694/2019 г., III г. о.; Определение № 95 от 22.02.2018 г. на ВКС по ч. гр. д. № 510/2018 г., IV г. о.).

За да е допустим отрицателният установителен иск по чл. 439, ал. 1 ГПК, с който се оспорва изпълняемото право, същият следва да е основан само на новонастъпили факти, а именно факти, настъпили след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание, в случая на производството по издаване на процесния акт за установяване на задължения - факти, настъпили след стабилизиране на същия акт (чл. 439, ал. 2 ГПК и Решение № 451 от 29.03.2016 г. на ВКС по гр. д. № 2306/2015 г., IV г. о.; Решение № 333 от 5.12.2011 г. на ВКС по гр. д. № 1244/2010 г., III г. о.; Решение № 781 от 25.05.2011 г. на ВКС по гр. д. № 12/2010 г., III г. о.; Определение № 214 от 15.05.2018 г. на ВКС по ч. гр. д. № 1528/2018 г., IV г. о.; Определение № 831 от 17.12.2013 г. на ВКС по ч. гр. д. № 7393/2013 г., IV г. о.; Определение № 443 от 30.07.2015 г. на ВКС по ч. т. д. № 1366/2015 г., II т. о.; Определение № 956 от 22.12.2010 г. на ВКС по ч. т. д. № 886/2010 г., I т. о.).

В исковата молба ищецът твърди, че е получил покана за доброволно изпълнение с изх. № 29412 от 28.07.2022г. по изп. д. № . на ЧСИ С., рег. № . на КЧСИ, образувано въз основа на влязъл в сила акт за установяване на задължения по чл. 107, ал. 3 ДОПК с № 288663 от 19.09.2017г., като от посочения момент до изтичане на 5-годишната погасителна давност по чл. 171, ал. 1 ДОПК не били извършвани никакви изпълнителни действия от ответника. В тази връзка ищецът претендира погасяване по давност на вземанията след влизане в сила на акта за установяване на задължения, което съдът намира да е станало на 28.10.2017г., с изтичане на 14-дневния срок за обжалването му от връчването, което е станало на 13.10.2017г. Поради това предявеният иск е допустим, тъй като ищецът се позовава на факта на изтекла погасителна давност за вземанията, тоест на факт, новонастъпил след влизане в сила на процесното изпълнително основание.

Съгласно чл. 162, ал. 2, т. 1, т. 3 и т. 9 ДОПК публични са държавните и общински вземания за данъци и за държавни и общински такси, установени по основание със закон, както и лихвите върху тях. Когато публичните вземания са възложени за събиране на съдебен изпълнител, какъвто настоящият случай е, събирането се извършва по реда на ГПК (чл. 163, ал. 4 ДОПК). Редът за събиране на публичното вземане определя и компетентният съд, който следва да се произнесе по исковата молба за установяване несъществуването на оспорено вземане от този вид (Определение № 46 от 16.04.2021 г. на ВАС по адм. д. № 14/2021 г., 5-членен с-в; Определение № 52 от 29.12.2020 г. на ВКС по гр. д. № 38/2020 г., 5-членен с-в; Определение № 39 от 02.10.2020 г. на ВАС по адм. д. № 23/2020 г.; Определение № 87 от 29.11.2019 г. на ВАС по адм. д. № 45/2019 г., 5-членен с-в; Определение № 48 от 22.05.2018 г. на ВАС по адм. д. № 34/2018 г.; Определение № 63 от 17.10.2017 г. на ВАС по адм. д. № 47/2017 г.).

При принудително събиране на публично общинско вземане съдебният изпълнител не прилага ДОПК и не разполага с правомощия да се произнесе по възражението за давност, основано на чл. 171 ДОПК. Съгласно чл. 433, ал. 1, т. 7 ГПК съдебният изпълнител може да прекрати изпълнителното производство, когато бъде представено влязло в сила съдебно решение, с което е уважен иск по чл. 439 ГПК, с който е признато за установено, че не са налице материалноправните предпоставки за законност на изпълнителния процес, включително поради погасяване на задължението по давност. Тъй като няма правомощие да се произнася по възражение за давност и не е орган в структурата на общинската администрация, съдебният изпълнител не би могъл да "отпише" погасено по давност публично общинско задължение, а и с оглед разпоредбата на чл. 433, ал. 1 ГПК същият не разполага с възможността да вземе предвид евентуално постановено от орган в структурата на общинската администрация подобно "отписване", извършено след предаването на публичното задължение за събиране по реда на ГПК. Наличието на такова може да обоснове отправянето на искане от вискателя по чл. 433, ал. 1, т. 2 ГПК, но заявяването му е по волята на вискателя, а единственият способ за защита на длъжника при твърдение за изтекла давност е провеждане на установителния иск по чл. 439 ГПК (Определение № 130 от

24.07.2017 г. по ч. гр. дело № 756/2017 г. на ВКС, I ГО). Поради изложеното искът по чл. 439 ГПК е допустим, а компетентен да го разгледа е гражданският съд, с оглед на което е неоснователно възражението на ответника срещу допустимостта на предявения иск.

С изтичането на сроковете по чл. 171 ДОПК относно относителна и абсолютна погасителна давност се погасява правото да се събере по принудителен ред публичното вземане, което остава дължимо, но може да бъде погасено чрез доброволно плащане или прихващане (чл. 174 и чл. 128, ал. 1 ДОПК). Съгласно чл. 171, ал. 1 ДОПК публичните вземания се погасяват с изтичането на 5-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, освен ако в закон е предвиден по-кратък срок. Съгласно чл. 171, ал. 2 ДОПК с изтичането на 10-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, се погасяват всички публични вземания независимо от спирането или прекъсването на давността, освен в изчерпателно изброените хипотези.

С процесният акт са установени задължения за данъци върху недвижими имоти и за такси за битови отпадъци. Съгласно чл. 28, ал. 1 ЗМДТ данъкът върху недвижимите имоти се плаща на две равни вноски в следните срокове: до 30 юни и до 31 октомври на годината, за която е дължим. Съгласно чл. 69, ал. 1 ЗМДТ таксата за битови отпадъци се заплаща по ред, определен от общинския съвет. Съгласно чл. 20, ал. 1 от Наредба за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от С., приета от Столичен общински съвет, таксата за битови отпадъци се заплаща на четири равни вноски в следните срокове: до 30 април, до 30 юни, до 30 септември и до 30 ноември на годината, за която се дължи. От процесния акт се установява, че задълженията за данък недвижими имоти и такса битови отпадъци са дължими за периода 2012-2017 г., поради което давността за тях за съответната календарна година е започнала да тече на 01. 01 на следващата година съгласно чл. 171, ал. 1 ДОПК (Решение № 4951 от 25.05.2022 г. на ВАС по адм. д. № 677/2022 г., I о.).

Съгласно чл. 172, ал. 2 ДОПК давността се прекъсва с издаването на акта за установяване на публичното вземане или с предприемането на действия по принудително изпълнение. В случая давността за процесните вземания е прекъсната с издаването на процесния акт на 19.09.2017г. и съответно от този момент е започнала да тече нова давност. По молба на С. от 28.06.2022г. ЧСИ С., рег. № . на КЧСИ, е образувано изпълнително дело № .. С възлагателно писмо от 05.07.2022г. вискателят С. е поискал от ЧСИ да извърши цялостно проучване на имущественото състояние на длъжника, както и да наложи заповор на банковите му сметки, заповор на движимо или недвижимо имущество, евентуално опис, оценка и продажба за събиране на публичното вземане. В изпълнение на посочените от вискателя изпълнителни способности ЧСИ е наложило заповор по банковите сметки на длъжника-ищец в „У. на 02.08.2022г. и по микросметка в „П. на 04.08.2022г., както и заповор на трудовото му възнаграждение, дължимо от „В., на 18.08.2022г. Заповорът се счита за наложен от датата на получаване на заповорното съобщение от третото лице на съответните дати, по-горе, като без значение е обстоятелството дали по сметките на длъжника са налице разполагаеми суми. В този смисъл следва да се има предвид разясненията, дадени в мотивите на т. 5 от Тълкувателно решение № 3/2015г. от 10.07.2017г. по тълк.д. № 3/2015г. на ОСГТК на ВКС, съгласно които „..... заповорът върху вземания на длъжника представлява изпълнително действие, което е част от предвидения в ГПК изпълнителния способ „Изпълнение върху вземания на длъжника“. За да може изпълнението по този способ да се насочи към определено вземане на длъжника, не е нужно същото да е изискуемо. Изпълнението, респективно заповорът могат да бъдат насочени и върху вземания, които са условни, срочни, спорни и дори такива, изпълнението на които зависи от насрещна престация на длъжника. Вземането не съществува като факт от обективната действителност, поради което установяването му и правата върху него не може да бъде извършено чрез проверка, подобна на тази по чл. 465 ГПК за движимите вещи и по чл. 483 ГПК за недвижимите имоти. Затова при налагането на заповора не се изисква предварителна проверка за това дали вземането действително съществува. Налагането на заповора и последващите изпълнителни действия по отношение на вземането се предприемат само въз основа на твърденията на вискателя, че неговият длъжник има определено вземане към трето лице.“, както и че „Заповорът се счита наложен само с разпореждането на съдебния изпълнител и с

получаване на заповното съобщение от третото задължено лице, което е видно от изричните разпоредби на чл. 450, ал. 3 и чл. 507 ГПК по отношение на момента, от който заповът поражда действие, като законът не свързва това действие със съществуването на вземането. Последното не е част от фактическия състав по налагането на запов, а е от значение за това, дали той може да доведе до предвидените в закона последици и да послужи за удовлетворяване на вискателя или не. В случай, че вземането не съществува, заповът не може да породи предвидените в закона последици, а оттам и не може да се реализира изпълнителния способ, от който той е част, като вземането на кредитора ще остане неудовлетворено.“

Съгласно задължителните за съдилищата разяснения, развити в Тълкувателно решение № 2 от 26.06.2015 г. по тълк. дело № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС, подаването на молба от вискателя за образуване на изпълнително дело не прекъсва погасителната давност, нито спира давностния срок, който продължава да тече и по време на висияния изпълнителен процес. Съобразно изложените мотиви в т. 10 от посоченото Тълкувателно решение, в рамките на изпълнителното производство давността прекъсва на основание чл. 116, б. "в" ЗЗД с предприемането на всеки отделен изпълнителен способ и с извършването на всяко изпълнително действие в рамките на съответния способ, независимо дали прилагането му е поискано от вискателя или е предприето по инициатива на съдебния изпълнител по възлагане от вискателя съгласно чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ. Такива действия са насочването на изпълнението чрез налагане на запов или възбрана, присъединяването на кредитора, възлагането на вземане за събиране или вместо плащане, извършването на опис и оценка на вещь, назначаването на пазач, насрочването и извършването на продан и пр. Изпращането и връчването на покана за доброволно изпълнение до длъжника, проучването на имущественото му състояние, извършването на справки и набавянето на документи от съдебния изпълнител не са същински действия за принудително събиране на вземането, а само подготвят изпълнението, респ. обезпечават законосъобразното му провеждане, поради което не прекъсват давностния срок.

При съобразяване на приетите от ВКС постановки съдът намира, че в процесния случай годни да прекъснат погасителната давност в рамките на образуването срещу ищеца изпълнително производство са единствено предприетите от частния съдебен изпълнител действия по насочване на изпълнението върху притежаваното от длъжника имущество – а това са именно действията по налагането на запов върху вземанията на длъжника по изпълнителното дело на 02.08.2022г., на 04.08.2022г. и на 18.08.2022г., с предприемането на всяко от които се прекъсва давността и започва да тече нова погасителна давност. Следователно от датата на последното действие по принудително изпълнение – 18.08.2022г. до датата на подаване на исковата молба на 23.11.2022г. не е изтекла 5-годишната погасителна давност по чл. 171, ал. 1 ГПК за установените с процесния акт задължения.

При условие че давността е спирана или прекъсвана, както бе посочено по-горе, е приложим 10-годишният давностен срок съгласно чл. 171, ал. 2 ДОПК (Решение № 396 от 15.12.2022 г. на АдмС - Велико Търново по адм. д. № 556/2022 г.). Разпоредбата на чл. 171, ал. 2 ДОПК е материалноправна и няма предвидено обратно действие. Това не означава, че новата редакция на чл. 171, ал. 2 от ДОПК (ДВ, бр. 94 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) е неприложима за давностни срокове, които са започнали да текат при действието на старата редакция и не са изтекли до приемането на новия закон. След приемането на новия закон, който има действие занаяпред, считано от 1.01.2016 г., за да се приложи абсолютната давност, следва да е изпълнено новото изискване изпълнението да не е спряно по искане на длъжника (Решение № 6663 от 3.06.2021 г. на ВАС по адм. д. № 1359/2021 г., I о.). В случай абсолютната 10-годишна давност, независимо от спирането или прекъсването ѝ, е изтекла за най-старите задължения, установено с процесния акт за установяване на задължения – за данък върху недвижимите имоти и такси за битови отпадъци за 2012г., считано от 01.01 на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, т.е. същата е запознала да тече на 01.01.2013г. и е изтекла на 01.01.2023г. в хода на настоящото производство, преди да бъде допуснато обезпечение на иска чрез спиране на изпълнителното дело по искане на длъжника. Размерът на погасеното по давност вземане се равнява на сумата от 43,83 лв. – данък за недвижим имоти и на сумата от 37,40 лв. – такси за битови отпадъци.

По изложените съображения предявеният иск по чл. 439, ал. 1 ГПК е основателен и следва да се уважи частично, като се признае за установено, че ищецът не дължи на ответника сумата от общо 81,23 лв., представляваща данък върху недвижимите имоти и такси за битови отпадъци за 2012г., които задължения са установени с акт за установяване на задължения по чл. 107, ал. 3 ДОКП с № . от 19.09.2017г., като в останалата част искът следва да се отхвърли.

При този изход на спора право на разноски имат и двете страни, които са претендирали такива. Ищецът е претендирал и доказал извършване на разноски за държавна такса в размер на 50 лв., от която съразмерно на уважената част от иска на основание чл. 78, ал. 1 ГПК следва да му се присъдят разноски в размер на 8,42 лв. Ищецът е бил защитаван в производството от адвокат Н. К. при условията на чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата (ЗАДв) (безплатна правна помощ), поради което на основание чл. 38, ал. 2 ЗАДв на защитавалия го адвокат, при изричното му искане в този смисъл и съразмерно на уважената част от иска, следва да се присъдят разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 67,36 лв.

Ответникът е претендирал заплащане на юрисконсултско възнаграждение и предвид факта, че в производството е бил защитаван от юрисконсулт, такова му се следва. Съдът определя неговия размер на основание чл. 78, ал. 8 ГПК вр. чл. 37 ЗПП вр. чл. 25, ал. 1 НЗПП, съобразявайки фактическата и правна сложност на делото, на сумата от 100 лв., от която следва да му се присъдят на чл. 78, ал. 3 и ал. 8 ГПК разноски съразмерно на отхвърлената част от иска в размер на 83,16 лв.

Така мотивиран, Софийски районен съд

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявения от Д. П. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. С. срещу С., БУЛСТАТ ., с адрес: гр. С., отрицателен установителен иск с правна квалификация чл. 124, ал. 1 ГПК вр. чл. 439, ал. 1 ГПК, че Д. П. Д., ЕГН ***** не дължи на С., БУЛСТАТ ., сумата от 81,23 лв., представляваща данък върху недвижимите имоти за 2012г. и такси за битови отпадъци за 2012г., които задължения са установени с акт за установяване на задължения по чл. 107, ал. 3 ДОКП с № . от 19.09.2017г., издаден от С., като ОТХВЪРЛЯ иска за установяване на недължимост на суми по акта от 19.09.2017г. за разликата над сумата от 81,23 лв. до пълния предявен размер от 482,38 лв., представляваща данък върху недвижимите имоти и такси за битови отпадъци, дължими за периода от 2013г. до 2017г.

ОСЪЖДА С., БУЛСТАТ ., с адрес: гр. С., да заплати на Д. П. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. С., на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от 8,42 лв., представляваща разноски за производството.

ОСЪЖДА С., БУЛСТАТ ., с адрес: гр. С. да заплати на адв. Н. К. от САК, със съдебен адрес: гр. С., на основание чл. 38, ал. 2 ЗАДв. сумата от 67,36 лв., представляваща адвокатско възнаграждение за уважената част от иска.

ОСЪЖДА Д. П. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. С., да заплати на С., БУЛСТАТ ., с адрес: гр. С., на основание чл. 78, ал. 3 и ал. 8 ГПК сумата от 83,16 лв., представляваща разноски за производството.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____